

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Explicatio in epistolas et evangelia, quae tot anno cantantur - Cod. Ettenheim-Münster 164

Erndlin, Joachim

[S.l.], 1624-1638

In festo sancti Ioannis evangelistae

[urn:nbn:de:bsz:31-114264](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-114264)

Quasita Circa Pextum.

IN FESTO SANCTI

Ioannis Evangelista.

215

Dixit Jesus Petro sequere me. Joa. 21

Quaestio 1^a Quis serm, christumq, dicendy
est sequi. Et iuxta scripturas, qui eius patientia Innoan
fiam, & alias eius virtutes imitatur. Unde Petrus cu
dixisset qdā 1. c. 2. Christus passus est pro nobis, nobis re
linquens exemplum, ut sequamini vestigia eius, mori uti
peccatorum non fecit, ut mireretur est dolus in ore eius, qui cu
malediceretur u. maledicebat. Ipsiusmet Christi uerba sunt
Math. 12. quis uult a me sequi, uelut sit. et Joa. 13. si quis
placet uobis, ut sequi ego scilicet de lotione pedum loqy.
ita et uos faciat. Iuxta Plutarchum u. ex sequi
ratione, ut pota, qd serm referit, cuius regula, et sic
uictorium actionu noscitur, ab eo datum, quod alii
noia uocatur lumen ut psal 4 ubi qdrentibus quis ostendit
nobis bona: i. qui facultatem qdntit intelligendi,
quo modo recte sit operandu. Et signatur id super
nos lumen uultus sui sine. Haru dicitur interpretata
fionu una n diferepat ab alia, quia omnes Christi moria
sua uirtutes cu raō qdruunt, et qd qdruunt, cu ratione
fiunt, actionibus Christi qdruunt. Rationes qdruunt
sequitur, qui Christum sequitur.

Quaestio 2^a Utrum aliquo et modo qui
sequitur quis debet dictu sibi ab eo sequeretur. Et
debet, si quia uoluit passim omnes ad se uocat, Math.
11. uenite ad me omnes. et de quous indofinit ait
qui sequitur me u. ambulat in tenebris. Et a Petro
1. c. proponitur in exemplum ab oibus imitandu, uia
se uocat ducentem ad calu ab oibus qdruunt. Nullus
deniq, est, qui si uelit ad salutem peruenire u. abiat
dupliu, qd dicitur filius adoptio poro filio dicitur est

216 *Evangelium in festo S. Joannis: Evangelium:*
verusq[ue] d[omi]no factis, ut quis salu[m] h[ab]e[re] p[ot]est q[uo]m
aliter: s[ed] n[on] d[omi]no d[omi]ni q[ui]nt[us] fuit q[ui] p[ro]p[ri]a ep[iscop]o
quo ut te bono destituit, n[on] magni iacturam
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a; s[ed] q[uo]d e[ss]e[m] redit ut in leue
damnu[m] p[ro]p[ri]a n[on] p[ro]p[ri]a in grave incidat.
Leue e[st] mors sp[irit]us, magnu[m] u[er]o aeterna mors a[n]i[m]e
q[uo]d saepe in o[mn]ib[us] d[omi]ni d[omi]ni fauoratorum
et inf[er]re d[omi]ni d[omi]ni. Quid iam ep[iscop]o
si titulo factis titulu[m] accedat inst[itu]t[us] accedit
p[ro]p[ri]o in pastorib[us] illis u[er]o p[ro]p[ri]a stipendium
a grege suo accipientib[us], ut ei p[ro]p[ri]a ad sint
et salu[m] etu[m] cum p[ro]p[ri]a u[er]o in magnis
p[ro]p[ri]a d[omi]ni. P[ro]p[ri]a n[on] p[ro]p[ri]a accipit
a rep[ub]l[ic]a u[er]o gregem ei t[ame]n p[ro]p[ri]a memo-
stat fortis et stare tenet in magis p[ro]p[ri]a;
zoro, et agis ei gregem aliquid libi sub-
stituat et ut p[ro]p[ri]a; s[ed] t[ame]n q[ui]dam ad p[ro]p[ri]a
ei infamia d[omi]ni transiens, d[omi]ni ostendit a
dicantib[us] e[ss]e ignauu[m] milite[m] p[ro]p[ri]a q[ui]de[m]
accipendi p[ro]p[ri]a, sed p[ro]p[ri]a n[on] p[ro]p[ri]a.
Nam statim u[er]o hoste fugit, neq[ue] ferre uouit
p[ro]p[ri]a militaria, s[ed] p[ro]p[ri]a d[omi]ni p[ro]p[ri]a
in quem illa q[ui]de[m] d[omi]ni et labores relinquit p[ro]p[ri]a
cun[ct]a .a. n[on] n[isi] particulam

Quaestio 3a

Quid si his minimis obstantibus obtendere
p[ro]p[ri]a non d[omi]ni satis uideret se p[ro]p[ri]a a p[ro]p[ri]a

Quarta circa Tertium
pro leges exerts exponendo se mortis pro glorio
tunc saltem quo nulla ei imminet damna spuale.
217
Et ut nullum immineret si in hoc alio vir sit
magnis ut aut Reipub. te longe utilior aut singu-
laris Benefactor tuus ut amicus - amabiliter
te proculo exponeis mortis spualis cui ipse occidit
esq. tibi ipse qui illi utilior, quod illi tantis
gratias bonis spualis tibi ut actus bonumq. virtutis
ut exerts pro patriam pietatis et gratitudinis
pro parentem amicos pro amicum

Quartio 6^a
Minores alios. Exi discipulos
et vocatos ad mortem eamq. violenta et sine
preferendam nonne oportet patienter ex-
plo eois ferre patris vitis calamitates, malaris
et febres, famem sitim, frigus, aestus, lapsi-
tudine. Et Nihil est dubium ut frigus
dignitate admodum. Qui vult venire post me
abneget semetipsum et tollat crucem suam quotidie
et sequatur me. Quid autem est crux, quoniam tribulatio.
quid est crux tollere, nisi vultis ei se subicere, eamq.
portare, si non equanimiter saltem patienter.
quid est et sequatur me. nisi quod hoc non facit, nisi non
plene sequi, mensq. esse discipulus. profitentur omnes
Christiani, sed quoniam multifarium digni sane quod simile
quod audiunt quod Ihesu eundem a Diocletiano et
Maximino Imp. exi beatus legimus. professio et subterfugium
suum inter se desepant. Nam cum Ihesum se esse

Euang. in festo S. Iuan: Euang. de
 pponas. vinceris amicus, et reperitur. De
 simili argto scriptu relinquit S. Aug: Deprehenderis,
et delegeris Christiane, pro alio agis, et aliud profi-
teris, fidelis in nomine, atq; demonstrans in
opere. Et S. Greg: Nyss: lib. de perfecta Christiani
 hois forma. Si arbori aut petrae hinc verabul
ta dicamus, in eorum planta aut lapis erit homo.
Minime vero, sed oportet ut homo sit prius, et
forma ipsius nunc appellat nomen. Et infra, Qua-
si qui se nominant Christianos, prius oportet ut
sint, et erigit ipsu nomen, et iam sibi appellationem
accendant.

Quaestio 7^a Antrum petrus mortem p. hinc
 multo sustinuit, uti verba illa p. seferunt. Aliq;
auget quo tu, a. uis. R. Ita quidem si, ad appeti-
 tu sensibilem respicimus. cuius p. prius e. oia seculi
 molesta auertere, sed si ad a. uis e. et uolunt.
 Que distinctio in ip. signat Christi passioe. Lou.
 habuit dicentis: Sp. q. dem. p. m. p. e. Caro. a.
in hinc.

Quaestio 8^a Christus de p. a. e. Cur interrogauit
 S. petrus: Hic. a. quis. Quasi dicat: Significasti
michi D. n. e. quo mortis p. n. e. occubiturus sim.
Dic. in super. rogo, ad q. t. conditripulum hunc men-
tu. d. d. e. g. t. n. a. u. e. r. i. s. R. Putat S. Greg. h. o. m. s.
 in Joan: id factum, ut Joanni gratificaretur
 non audenti de exitu suo p. t. n. e. p. o. t. e. r. i. Quam
 a. e. m. o. d. u. m. petrus in uera n. a. u. s. u. s. i. n. t. e. r. r. o. g. a. r. e.
D. n. u. m. i. n. q. u. i. t. q. u. i. s. e. u. m. e. e. t. t. r. a. d. i. t. u. r. u. s. J. o. a. n. n. e.
h. a. b. e. r. e. t. h. o. m. e. q. u. i. h. o. c. p. e. t. e. r. o. n. t. a. r. e. t. h. e. t. I. t. a. n. i. n. o.

Quaestio circa Textum, 219
vicem reddat, arbitratus enim vellet, sed non audere

de se se suscipere. Hoc si verum esset responsum
Ihs ad Joē potius, quam ad Petrum diresisset
sicut prius direserat aliam, non ad Matrem
eiusdem Joannis et Jacobi, qui immediate pro illis
postulaverat sed ad filios, a quibus fuerat ad
postulandum instigata. Mat. 20. Diressit autem
ad Petrum solum. Hoc, ut verisimilius est Petrus
non ut placeret Joanni, sed ut propria curiositati
satis faceret, Christum interrogasse atque ita utrumque
percepisse, quia iuxta juris regulam, culpa rei
se manifestare ad se non pertinet. Valde enim
Joē diligebat quod Christus a quo videbat eum singulariter
diligi. In more autem tantis amici libentius audire
vel suscipere unum, et alio quidem eo agatur
et quem sit exitus fortitudo, sed sicut de suis
non est ausus Christum interrogare, quia cuiusdam fuerat inerat
Christum (sicut utrumque erat Joēs, de proditore)
ita non debuit de Joannis amentu, sed reputare
quo usque Ihs motu proprio esset ausus non patefa-
ceret et si indicaret patefaciendum.

Quaestio 9^a Ex eo quod Conuenerit Petrus
post se respiciendo videtur Joāem sequentem se infir-
mo ut aliquid ad primatum Petri stabilirendum? Et potest.
Nam Joēs sequens Petrum, tandem remotus a Christo renun-
tiam quandam in Petro agnoscentem postulante et nobili-
orem locum in passu ipso relinquerat, magis adhuc no-
bique Christo minus Chari, Nam et regibus terra vicinior
sunt, qui auctoritate amplius valent. Quod a. oleum est
antiquo vitibus sua obtinere, inter deo primatum quendam
suis principatus, quibus ad potestatem imperandi et glori-
ae sui quod spectant. Quis horum nescit in Jacobo figuratum

Evang. in festo S. Joann. Evang.
de quo Isaac typus Christi exprimitur ad Isaac son et
fratrem suum illud offituri et omnes fructus eius fructu illius
fabrigam.

Quaestio 10^a Legendum est, sic est uolo
manere. Doner ueniam, an u. si sit cum uolo manere
doner ueniam? de quo item aduentu loquitur? Et prior
lectio sequenda est, quia ubi in Biblijs vulgata editione
a sexto Christo accognitis, sic tunc ut fabrigatur particula
si. quoniam in oibus grauis exemplaribus est eam ueniam
idem utrobique sensus retinet. Sic aduentu porri ad
uilem iudicium in loqui, quia Joas is usq. u. per manes
sit ueniam, cui iam obicit; sed de aduentu ad parit ubi
jerosolyma post annos 70 a Romanis uisto de iudi-
cis, uentura pp. privilegium, moderatam, a magna
titudinem iudaicam ga. Christum, sibi sensu scriptum
est apoc. 2. age penitentiam, et prima opera fac; sic
a uenio tibi, et mouebo candelabrum tuum de loco
suo. et infra. Penitentiam age, si quo minus ueniam
tibi cito. Ueniam porro Joasem de reg. imo ultra
testat. et 1. Hier. 1. de script. uel: et Titul. 1. de aia
et de Menandro Heret.

Quaestio 11^a Utrum Christus dilige-
bat amplius Petrum, an Joannem? Et tunc Joannem
plura dando, et signa benivolentia: uel quia Junior
erat, uel quia uirgo, ut quod in carnis uoluit, ut res
uincit, in sinu suo, sicut uenit uenit uenit Charissi-
mus de quo plur. 1. 7. dicitur. Canabias florida cui
panis uenit pro atq. et in sine uenit uenit (non
quippe ^{hinc} erat canabias in mores nro sed derumb. et
do in latere sinistro supra uentibus circa mensam
collocatis, ita ut Capita Conuincantur in orbem disposita
oculos respicerent, quod u. et torso fundent) per
fusa. interuenit. Nam qui plus personam diligit plura
ab eo diligit. Th. 1. p. q. 20. a. 7. Petrus a. plus Christum
diligebat, hinc illa Christi interrogatio Simon Joanne
diligis me plus his? et go. uicissum amplius ab eo diligitur.

qui omnia pro Christo reliquerat, sed phibendo ei
 omnimoda obsequia tanquam Mari. Obicit iam S.
 Josephus, deoq; gratus alius fuit, cuius cura tantus
 thesaurus mittitur. pro commendatus uicij,
 fin ab eodem clero magna hinc Mari tanquam filius
Melis cura: filii fuit. N sappedit abant quidem sibi
 mutuo uicia ad uictum, & uictum, nec dies neque,
 quia sunt omnes, qui uictum habebant omnia
uictum ad 2. pro uictum & uictum uictum
 & uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 aliquid negligentia in hanc uictum uictum uictum
 parati uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 & uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 consolabatur uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 consolationis in hanc uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 castissimus. uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 mus in una S. uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 uictum alias, q' uera uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 malis, uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 quicuj uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 ad uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 mea tibi uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 uoluat, ac uictum uictum uictum uictum uictum uictum
uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 calorem uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 praesentium, quorum uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 qua inquam uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 Quasi iteno habemus in uno uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 gines omnes uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 clera uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 filius uictum uictum uictum uictum uictum uictum
 aplice uictum uictum uictum uictum uictum uictum

Quaestio circa Iohannem

Nam praeter euangelium quod scripsit, aliquot scripsit
epistolas, & apocalypsim reliquit ecclesiae numerata or-
cano consistentem. 223
6. aetate superavit reliquos oēs
apostolos, ut ita quippe annos plus minus uos, & quidem post
Christi mortem uixit 67 ut scilicet diu uiuent honor, con-
solatio, & doctorium spes nascentis ecclesiae. Fuit
& martyr propter efficacem uoluntatem subtrahendi marty-
rium in iugum in dolium seruientis (sicut tunc quere missi in
Ierusalem) ut scribit Titull. & Hier. 1. c. Tunc
denique in aegypto fuit uelut apud Aegyptum, ut Ierusalem
liberem barbaram uibrantem gladium ad caput sibi de-
monstrandum uisum aduocauit hunc sanctum apostolum
dicendo Sancte Iohannes hinc illud culprotinus adiatum
est nec potuit carnifici mouere baculum, donec
seruus precibus suis occultam uim soluerit. Greg. Sid.

Quaestio 13^a In eo quod praecipue imitan-
dum est. Virginitas, puritas animae ac Corp-
is, ac cultus Beatae Virginis, licet fuerit ne-
gligens nunquam, sed protogentis. Cuius Lucretia
uicem annuum 1170 occidentum Calvinista insula
ubi IX Regis Baro quidam huius ferinae dicitur

EVANG. III festo SS Innocentii.
 ad domicilium confugit Divisa Lotbaringia, et sub
 ampla eius ueste delituit, et quidem ingrossi satellites
 regis, ibi cum latere probe cognoverunt, sed ob reue-
 rentiam sanctae Principis intantum reliquerunt. Quanto
 magis Aientor suos uirgo sanctissima a grauioribus
 quibusq; periculis liberare uolet, ac potest.

EVANGELIUM
 In festum sanctorum Innoce-
 tum

Presumptum est id s. Math. 1. 2 incipiendo a
 uersu 13 usq; ad 19 inclusiue, in quo duo
 describuntur 1° quomodo Joseph ab angelis mu-
 nitus fuerit in aegyptum cum uero & Maria uirgine.
 2° qui Herodes innocentes interfecerit.

Quasita area Textum.
 Quasitur 1° quando apparuerit angelus
 Joseph, et qualis: s. 1° nocturno tempore ap-
 paruisse post profectum magorum aut s. Math. 7 cum Josephus
 eue

199
226

Euang. in festo Innocent

haberi debet, cui id asserant SS. SS. et Historici
apud Cast. loc. ut Magdeburgensibus multo sapientior.
Quod u. de ad adventu Chri. idolu' Aegypti corruisse re-
ferunt Magdeburg ad uersione et Euangely propagatione
ueru' cu' hoc de casu uerbu' Idoloru' non acceptatu' cu'
id plurimi SS. Sed teste Barhad tom, s. 1. 10. 18. ita
accipiant iuxta prophetia' illa' Gaia in exilio
aperiet sabeti nubem reuon et ingredietur Agyptum
et comburebit simulacra Aegypti la facies eius, et hanc
idoloru' eorum praedixit in Hierem. Aegyptij, cui apud
eos degeret ut testatur Theodorus Sinopi in uita
Jeremiae his uerbis, Jeremias, inquit Theodorus signu'
dedit sacerdotibus Aegyptijs quod oporteat simulacra
eoru' conuerti, et deicere, per seruatorem quorum
ex uirgine nasciturus et in praesepio reclinatus, ipsa
et uirgo uirginel in lecto et in factem in praesepio
collocare et adorare, et cu' eadem dnm ptolomaeus
per interrogaret. sciant mysteriu' e' ipse a Maie
ribus traditu' quod illi a 5 propheta' acceperunt ha'
ille. Idem uaticiniu' refert Epiphani. 1. de uita pro-
phetaru'

Haec uita s. quomodo Joseph comparatur
fuerit cui iussu et leu' Chri. fugere in Agyptu' &
colligi ex euangelio prompte obediisse. Idem ad moni-
tionem, nam monitus ab angelo statim consergens accepit
puerum et matrem eius, et fugit in Agyptu' pro sua ma-
tris reuerentia sic legitur, nec uero dubitauit, inquit, quin pu-
erulofy agitata puerit mens Josephi tentabatur, cui nihil
fuit nisi in fuga stenderetur, nulla enim erat in fuga
aui praesepio spes, nec saluinus, quasi u. n. fuerit ma-
diuini praesepio spes, cui d. r. s. p. h. angelu' Josepho in-
ferat qd locu' fuga assignauerit, maximu' certe diuini au-
pily signum fuit, cuius p. a. l. ait ex per angelu' ex itatu'

Quasita Circa Sextum. 159

n. quod viderent Messiam iam a dicitur vel alius n. in Joseph 233
 perbi. qui minoris erat aetatis, sed a bimaturo vel
 sic interfici severitatis et cautionis causa ne elaberetur
 Messias, quod inde cognoscitur, quia est ut infallibiliter
 Messias interficeretur. factum n. fuit in ipsa cruce postquam
 iussit interfici iugulari vel et in finibus eius occi-
 dit et interficit infra bimaturo, habitum tamen raris mfe-
 rioris aetatis ad tempus solus, quod a magis opprobrio
 nat, unde inquit Baronius Regis et alij n. iussu
 occidi q. duos aut simul dierum est, quorum n. hoc
 substantiet cuius aetatis est Messias maioris et aetatis,
 unde notat Fabricius l. cit. verba illa f. in tempore
 quod opprobria a magis n. a fore dicit ad bimaturo
 sed ad infra et post illud a bimaturo proinde ea
 distinctione, deinde quod sequitur f. in legibus.
 Obijciunt auctores contraria sententia q. etiam cele-
 biare factus ss. Insuper q. dicit post natiuitatem utiq. quod
 in eo fuit occisi q. saltem uno anno post Christum natum
 sunt occisi. Et n. eo die factus agi quod in eo fuit occisi
 sed quia commotus n. dies videbat per ecclesia ad marty-
 rum gloria celebranda. Obijciunt 2.º Harodis post
 discessu Magorum Romam fuisse profectus q. post con-
 quim tempore a Parthiis fuisse occisus in g. g. g. g.
 Harodis n. fuisse Romanam profectus sed ante annum
 regni sui huc colligit ex Josepho l. 1. c. 1. anteq. 7.
 Obijciunt 3.º Harodem n. sine consensu et auctoritate
 Caesaris hanc re aggressus et alia opera fuisse sedi-
 tis et impune n. tulisset q. de cetero res fuisse Casarem
 et responsum accipit non potuit statim post permissa
 licentia dardas institui q. n. a Marcobio quod nobilitas
 Judaeos occidi iussit post obitum suum absq. iussu Caesaris

1992
237

Evangel. in festo S. Innocent.

et absq. hac facultate infantibus mortem attulere
geomorfo a. Harodes superit oculi nobiles narrae
Joseph 1. vi. aneigt. salvan tom. 6. amel. como
Cleit

Quaritur 10. Quos Infantes occidi reperit
et qua rade. & certu numeru ignorari, aspernat
idem Pass. concione de Innocent: & anologio glaciou
30000 sed unde Graeci hanc numeru hauprimo diere
si pte, inter hos Infantes occidit Harodes et pprius
filiolus qui op. apote Davidica tribu Tribu pegerat
quod hinc parvulus diceretur neq. illi in lege p. niq.,
sup. ut testatur Philo 1. c. des temporibus, cui a.
audiret Augustus, inquit Macrobius 1. 2. Saturn. r. v.
inter pueros quos Harodes rex Judaeorum intra bima
nu occidit interpres filius quos peris occidit, melius
et Harodis pueri et quod filius. De modo a. quo occi
si Infantes dubitatur inter Auctores; Antonium 1. p.
tit. 5. ait mox cu. m. g. t. i. b. u. in unu locu conu
eataz sub p. t. e. p. t. u. a. l. i. e. r. u. s. m. u. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. et postea sa
pollitit inimicos, abul. o. r. i. Math. 9. 71. ait Haro
des prius cubile noia bimuloru, et in pa ha
atatom in album referri, et postea milites ad han
cardes facies da' m. i. f. r. o. s. et q. d. e. u. p. i. d. i. e. r. e. m. i. g. r. o. s. e. a. d.
diversa loca quos n. d. i. s. s. o. n. a. t. a. n. e. r. b. i. s. E. a. n. g. e. l. i.
Ite q. d. v. e. r. s. i. p. a. i. o. et mittens occidit o. s. p. u. e. r. o. s.
que apant in Bethleem et in orbis finibus eius

Quaritur 11. Quomodo locus ille. Hieremia
et ululatus & cu. s. d. e. g. i. d. o. r. et alijs apud pastri
Hieremia filius b. r. a. m. i. n. u. n. c. i. a. z. u. o. l. u. l. a. t. u. s. d. o. l. o. r. u. m.
magima d. e. a. r. u. m. t. i. b. u. m. et m. i. s. e. m. a. l. u. s. o. r. u. m. q. u. o. d. c. a. p. t. i.
in duendi erant in Jerusalem Babylone post urbe

Quarta Circa Septum. 296
235

Samathi quod est factum est ut ipse propheta testatur e. 20
noq' miorum hanc appositione adferunt interpretes, cu
n. Rachel gerit in Benjamin et sit sepulta in Bethleem
q' pertinet ad tribum juda per ysa Rachel matrem iuda
fama beniamina tribu quod iuda in sepa. n. spirituali pra
dita propheta conuenit matribus Bethleem niticiis, in qua
ut tota iustitiam ferode occisi, ut sua caritatis, in qua
confinitio sicut hoc magistra Arago facta, et hoc miles iudi
cat Rachel, quia pertinet ad utrumq' tribu, ad beniamin
quod quia illius, in ad iuda u. q' in illius ciuitate
iuda Bethleem sepulta Gen. 35. 8. 19.

Quarta uero 20. Quare apud euangelista dicit
uox magna apud prophetas u. uox in epulato audita o. f.
dignitate eam, q' quod rhama dicitur ne mpe
exaltat, et ipsa ciuitas Rhama dicitur q' in tribu Manasse
iugiter habet in confinio beniamin et iuda unde Gal.
dicitur et septuaginta retinuerunt nomen proprium, uel ga
ta u. interpretatur apud Hier. posuerat epulato.

Quarta uero 21. Cur apud Hier. propheta Latina edi
tionis legantur hanc tija lamentatio luctus et Platy
apud euangel. tñ hanc duo ploratus et ululatus multus
et Latinus interpretem euangelista secutus est factus Hebraei
subi tñ duo habentur sicut querimonia et fletus amaritudo
dicitur, interpretatur u. propheta Latinae sententia est q' tñ dicit
hanc forte tñ et dicit p'ce interpretem euangelista duo
posuisse cu' additio ne multus, quos Hebraei u. Graeci
tubus uoluerunt indicare magna lamentatio, quod bene
expresit interpretes euangelista cu' omisso uno substat
no posuit ululatus multus. Prout a in Hebraeo habet
quod est fletus q' u' d' aliq' uox 20 quod u' interpretatur
secutus est posuerunt numerum pluralem q' u' sunt clari
tatis ca' quod u' alijs locis multus factum.

MORALIA

Plura circa hoc Evangelium moralia h'c Bernardus tom.
 1. 10. c. 12. et 13. de conceptione Angeli mensuris Jo.
 sepium agi p't et concitores de cura Angelorum erga p'p'os
 Humanum scilicet venerandae de qua videtur p't horologium
 oraculis et horis noctis usq' ad finalitatem. Et occasione
 Josephi mira solliciti deprecari poteris de viis sanctis
 dignitate, ac privilegio de quibus agi suar tom. 2. m.
 3. p. p'passione huius fugitatis agi poteris de nullo re
 bus q' tuenda. Occasione immo huius puerorum disputari
 poteris de bonae gubernationis iustitiae de qua p'p'ro libro
 Joa. Brogari.

EVANGELIUM
Intra Octavam Nativitatis

desumptu' e' hoc Evangelium ex s' Luc. c. 2. incipit
 de a versu 33 usq' ad 40 inclus. in quo quatuor
 potissim' dicitur. 1. mirata' e' virgines cu' Josepho sup' his
 qua' de suo dicebatur. 2. Simeone' p'p'ro p'p'ro Chri'
 p' positu' in ruina' et gladiu' transiteru' virginis au
 gust. 3. agnitionem ab Anna p'p'ro. 4. p'p'ro
 purificationem p'p'ro discipula' cu' Josepho in Nazareth

Quaerita circa Textum.

Quaeritur 1. cur Josepho dicatur p'p'ro Chri' &
 ut ideo quasi fuerit ut ineptie sentie
 rant et idcirco apud Gen. 1. 3. c. 2. q' aperte n. Methe
 u. 40 dicit quod n'ua nate' de spu' sancto est. sed ideo
 vel quia h'c h'c opinione' mysterioru' Antica' con
 ceptionis ignorat' p'p'ro rep'atabatur ita s' Hier.
 contra Helvidiu' et c. 28. Jeremia' dicit h'c causa

Quaestio Circa Sextum.

258

237

indictar Luc. 3. v. 23. ab ipse Jesus orat
gaus amoral 30 et putabatur filiu Joseph: vel ga
erat nutritus ita Orig. hom. 16. in Luc., Kar. 11.
rãe et nigt paldon plama n fm cas q nor genuerit,
sed et q Tactauerit mris appellare: hæl ga Joseph
ut qstimas sua. d. 8. 5. 2. diuina ordnationes
habuit affectu sollicitudine et auctoritate pñis ut Chri
hinc Patrassen. orat. 3. de Nativitate Virginis dicit
Joseph loci pñis, fignre accumpat, vel quia fuit uery
manus pignus. q Chri mris, orat ita Aug. l. 1. de offi
su quary. 1. 2. et har rãe n: mala fm. ad o.
stione, ficuti quipid filiu alteriu ciat n genuer
rit multo magis id uero matrimonis fac quod
inter Joseph et B. virginis intressit

Quaestio 2. Quis B. virgo sit vera mra
ta sup his, q de Chri diebat. hão dubitat
h'c. Julia admiratã nãqũt qd abũ nouis et rão
pñatis, quard rão nor latet, adeo q quã
da rão pãe atq B. virgo n ignoſcat, q
Simeon in suo cantico de ſua dixerat nempe
e magis, Campa Gentiu d' hũ quia ra in Angelis
virginis ~~non~~ dixerat quod Jes bod est paritura
qui ſaluaturũ eẽt populu, tu' quia dixerat B.
virginem in ſe e' ppheticã abrahami impleta m,
dicit. n. in ſuo cantico, ſicut locuta e' ad ſp uirũ
Abrahã et ſemini eũ in ſacula in pmiſſione
a. Abrahã hũr in ſemine tuo benedictio erit
genti p quã rãe interpreti diuerſe ad q dicitã
q rãe q hũr abiq, aiant B. virginem ignorãre pmiſſi
om' ſaſpe factũ ſineomi de uicendo Chri ante obitu

242

Evang. intra Octava Nativit.

Catorum SS. alij, qui hunc locum interpretantur
de dubitate & virginis quasi tempore passio-
nis de filio tam hodie dicitur, patente dubitatio
pie interpretatur 5 Th. 3. p. q. 29. a. q. ad
h. et suad. l. c. et argunt eos loci de admira-
tione, quibus et Augustinus quo ita inter eos suspen-
ditur, nisi uisa re noua, et quasi dubitare ni-
deatur, et neutiquam eos id genus putant de uera
dubitatio, et fidei aliqua infirmitate, q. haec uera
dubitatio n. est consentanea ueritati fidei et gra-
amplitudini, quae. Quia de B. uirgine confititur, quod
nulla partem factuale, ne ueniale q. des habuisse, de-
fuit. Cuius hanc a. dubitatio n. potuerat e-
sine poto cu iam certa fide cognouisset Christum
e uerum Deum et hominem

Quaeritur 7o. quatuor dolores in B. uirgine
causantur gladius ille doloris seu passionis Christi.
Hoc est SS. SS. fuisse magnum ut dicitur per beat
Tol. ut et q. des & ad salm. de eo alia B. uirgin. c. r.
ait gladium mortis Christi tanto dolore uirginis
atque penetrare, ut nisi spei. SS. gra. et sano
re confortata fuisset, uiribus progre. defuisset
hanc ille, n. h. fuit tantus dolor ut uirgo. deliquit
illo correpta. fuerit quod spasmas. h. tu. q. spasmy
ppria. dicitur. signat. corporales defectus. est. p. trer
bae. sensus. languore, et iudicium. membrorum. q.
atq. talis. pturbat. e. magna. imperfectio. multa
detragant. excellenti. gra. uirginis, et dominis. q. uis
uoluerat. in. suos. motus. actus. et. potas, tu. ga. Eulag.
ista. ait. SS. uirginis. iusta. cruce. ut. ta. uis. p.
de. stitit. tu. ga. qui. ueget. uirginis. dicitur.
uerba. illa. Mutet. rha. filius. tuus. ut. q. fuit. passio

Quasita Circa Tertium.

164
243

illo concepta, qm u. nulli gratulorum ducorum un
spasma illo attribueret n intendit m perfectio
ne aliqua attribueret ut iuditione membrorum
sed fm vehementem dolorem cui ingenti admiratione
et quasi stupore.

Quod dicitur 8. nu. B. virgo p ingentem
illud dolorem quod ex gladio, sed ex considerate pas
sionis (qui concepit se martyr: R. de Lubitadi. H.
tu quia subijt mortem uolentat, tu quia lues ve
nerentat ex considerate passionis dolerit, tu alij
sunt pro martyre qm considerate passione in
gentem in se dolorem percipiant, tu qd Chri filij m
terrefactos n intendebant mram affligere. H. ce
uere Martyres ita s. Hier. serm. de passio. et alij
ss. II. actus suar. m. 3. p. tom. 2. d. 4. s. 7.
sibi quia B. virgo p seles et Chrum sustinuit inge
ntem dolorem ab interfectioibus filij et qd tam magnu
q sufficeret ad inferendam mortem nisi peculiari adagio
hissalter fuisset, q. uere dicit se martyr. Neq. re
fert 1. quod mortem uolentem respicit n sustinuit
satis est, quod coa tely mortis ad fuerit, alias s. Ioa.
Euangel. n ce Martyr: neq. 2. quod Iudaei n in
tenderint uirginem p Chrum affligere, dicit n dicit
si n intenderint, tu n ipsa psequendo Chrum
ipsum et ipsa psequatur mortis n in ipsa ca
do dolorem q modus passionis et persecutio suffici
ens e ad martyrium ut pta n imitent. q uere fue
runt Martyres ipsi persecutores n intenderint cor
p Chrum intromere, sed fm Chrum: neq. refert
3. quod dolentes grauitate considerate passio
nis n sunt Martyres, quia disparata e mtoe hos

bitaria Natia
hanc locu interpretat
ny quasi tempore pelli
ita patiente habito
Th. 3. p. 9. 29. a. p. u
ant cor log de amia
e quo ita mtorat
et quasi subit
dignitas putant de
ca mtorat qd hanc
ante uirtuti fide
de B. uirgine confu
uamile qd habita
dabitio n potest
i fide cognouit

568
244

Evangel mtra omnia Nativit

et p virginem, quia horu dolor neq e q magni
tudine, ad mortem inferenda sufficiens neq ai
pp Christum coact ab adversariis Christi

Quaeritur 9° Quomodo haec verba eligenda
ut reuelentur ap multy cordibz cogitaco p haec
verba, ad illud (haec verba referenda e p pater filii
et in signu cui g'ductur et a Janen. c. 10 et verbus l.
Christus confitetur in signu cui g'ductur ut appareat, quam
pno pbi, qui impij, qui inimici, qui amici vity uli
parta ut n' signat ead friate sed rei cuncta, ren
conferentem crepta, que p singu verba illa et tua ipfiv
aiam ptransibit gladius, veluti per. parenthefin
interdicta accipi debent n' impletur h' haec verba
ut reuelentur referri pnt ad verba immediati ante
cedentia nec faciant se p' incommode hoc modo et
tua aiem affliget acule gladius, seu passio filij, et
tunc cu hor. fiat p'et tempora. Nativus reuelabit
cogitaco multorum, quomodo sint comparati n' iam
u an inimici vity.

Quaeritur 10 Quomodo amia illa p p'p'ia
prophecia est cu h'is p'nta fuerit nuptui d' adto
p' p'nta fuisse, cui ubi desponsata fuit cu n. cui
gelista uxorat cu viro suo amio, a virginitate
virginitas a hoc loco, ut p'ol. p'ubertam signat
p'ubertas a. uirginitas e tempus, inquit Regis, qui p'is
go rubily e cepit quod e circa amu 13

Quaeritur 11° Quamdiu uidua fuerit?
p' sua agglita, et haec uidua erat usq ad amos
84. p' d'cur totus h' arator annos 84 sed dubit
et an numerus h'ic simpl' pertineat ad etatem
mulieris tota an ad spaciū uiduitatis p' uia ap'it
amb. posterius alij, q' d' a aliqua diuersitate p' uoluntate

Quarta Circa Tertium.

566
245

Lat. et Graec hoc caa. quia in graeco id legitur
ut q. parola signat artem, in a. interpres, in olim
legit. ias q. parola signat usq. ad

Quartus 12. Quomodo Christus creatus
et confortatus fuerit? In Cyrill. l. de fide
creante corpore, mole, et confortatus et confir-
matus membrorum robore, neq. refert quod in graeco
legatur et confortabatur. In n. n. l. p. a. Attendit
ad am. editionem e. vitiosam, in olim plerumq. q. 11. 11
ut legerint illud ut videtur e. apud Pol. am. 65

Quartus 13. Quomodo gratia post fuerit
in Christo? In quibus in co. gratiam spem in illius aia
reparabatur, q. a. diuinitate emanabat cui huius
manitas erat unita simul et gratia q. 11. erat in
Christo, ac fonte, a quo in huius de iudicio erat iuxta
illas Joa. i. u. 17. gratia et veritas q. 11. 11
factae est.

Moralia.

Occasione horum verborum et benedixit illis simeon
agi. p. pro concilio. de efficacia benedictionis
sacerdotalis de qua Corn. a. lapides n. b. u. 27. 3.
de benedictionibus in patriarcharum de quibus
fate. ut Corn. Genes. 49 u. 1. usq. ad 29. 3. de be-
nedictionibus mensae de qua Gregorius l. de benedi-
ctionibus c. 23. et 24. q. de maledictione
et imprecatione variis effectibus de quibus Gregorius
in l. cit. ex occasione. Anna videtur Gregorius
in templo non credentis agi poterit. de bonis
videntibus de quibus vide supra in dig. l. 1. super.
hoc euangel. q. de reuerentia q. templi dabit
variis talibus de quibus Corn. a. lapides q. 11.
c. 2. 9.

Euang. in festo Circumcis.

E V A N G E L I U M

In festo Circumcisionis Domini

In hoc euangelio quod desumptus est quod secundum Lucam
 duo dicitur in Christum dies octiduum et circumcisus est. Et post
 positus ipsi nomen Iesus.

Quaeritur. CIRCUMCISUM.

Quaeritur. Quid de huius Circumcisione sit tenendum? Et de fidei Christi et circumcisus hieronymus. Evangelista id appositum uerbis ut exprimat si uerba nisi se spectentur debite uocatur et nomen eius Iesus cui circumcisus est die octiduo ut circumcideretur puer sic tunc semper semper uelut quod festus Circumcisionis celebratur. Et in uerbis uerbis, ut in negandum est et Lucam ubi uenisse Christum et circumcisus est uelut et Lucam uerba semper sit idem salua de Circumcisione Christi dicta. Et in uerbis uerbis, ut ad uenisset et dies a nativitate, licet in Evangelista dicit postquam consummatus, seu completus est dies octiduum ut circumcisus, recte pueri in collegio inde quod die circumcisus est quod consummari debet octiduum Circumcisionis consummatione secundum legem et per se, sed in lege dicitur hoc octiduum consummari ut ad uenisset octiduum dies, nam Gen. 17. infantem et dicitur subleuari circumcidi et non dicitur. Et in 3. ad Epistolam. 1. 1. quod haec est uelut in fuisse circumcisus in templo Hierosolymorum. Sed in spelunca in qua natus, quia infantem ante 40 diem purificari per uirginem ut fuit ad templum adductus. Et in 5. Hier. et Bern. ubi dicitur circumcisus a B. uirgine, sic ipse lactans et puerus in adit, et cetera per officia tribuit et uelut infra sit ab angelo Gabriele imponere ipsum nomen. Iesus quod apud Hebraeos in circumcisus fiebat